

Ekonomi i fokus

Frågorna kring Läkarförbundets ekonomiska situation i nuläget och framöver blev inte oväntat ett huvudämne vid förbundets fullmäktigemöte den gångna veckan. Här på ledarplats har tidigare redovisats de problem som finns när det gäller dels obalansen mellan intäkter och utgifter för den löpande verksamheten, dels de senaste årens minskning av kapitalet.

Kapitalsidan är i grund och botten inget större problem, då siffrorna i huvudsak handlar om en variation av fiktiva värden beroende på börsens mycket ovanliga rörelser under de senaste sex, sju åren. Jämfört med läget i mitten av 1990-talet har kapitalet inte urholkats, utan utgör alltjämt en god reserv för främst eventuella konflikter och viktiga investeringar.

Men kapitalets stagnerande utveckling har en annan betydelse, nämligen för vikten av att balansera driftsbudgeten. Det är svårt att i framtiden »knapra« på kapitalet för att täcka underskott i kärnverksamheten – medlemservice, förhandlings- och utredningsarbete och opinionsbildning.

Detta var bakgrunden till att förbundets centralstyrelse, inte utan vanda, beslöt föreslå fullmäktige en tämligen kraftig höjning av medlemsavgiften. Målet var att återställa balansen i driftsekonomin och minska det riskabla beroendet av osäkra intäktskällor såsom kapitalets avkastning och Läkartidningens framtida annonsintäkter.

Idag står medlemsavgifterna endast för hälften av verksamhetens finansiering, och riskexponeringen är därför stor. Med den föreslagna höjningen av avgiften med 500 kronor per år skulle avgiftstäckningen av kostnaderna bli ca 65 procent – även det något i underkant, tre fjärdedelar vore önskvärt.

Utöver förslaget till intäktsökning har förbundsledningen beslutat om besparingar i verksamheten på närmare sex miljoner kronor på årsbasis. Svängremmen har därmed redan dragits åt rejält i både kansliets och centralt förtroendevaldas budgetar.

Fullmäktigemötets beslut att halvera den föreslagna avgiftshöjningen är mot denna bakgrund inte helt bekymmersfritt. Men givetvis är det förståeligt att företrädare för bland annat de lokalföreningar, som själva brottas med en mycket

kärv ekonomi, ser ett problem i höjda medlemsavgifter centralt. En översyn kommer nu också att ske av hur de olika avgifterna bäst kan samordnas.

Dessutom måste man ha stor respekt för fullmäktiges oro över möjlig negativ reaktion från medlemmar på den föreslagna höjningen.

Viktigt i sammanhanget är dock att centralstyrelsen gavs fullt mandat att avgöra hur dessa ändrade ekonomiska förutsättningar skall ta sig uttryck i förändringar av verksamhetsplan och budget. Här måste finnas ett stort utrymme för handlingsfrihet, allteftersom läget förändras över tiden.

Om ekonomin fortsätter att utvecklas negativt kommer de besparingar som hittills beslutats och är satta i kraft inte att räcka. Valet måste då stå mellan att underbalansera budgeten och tära på konfliktkapitalet, eller att skära mera drastiskt i kärnverksamheten – kortsiktigt kan en mix av båda dessa huvudlinjer användas. På litet längre sikt måste dock driftsbudgeten vara i balans och Läkarförbundet stå ekonomiskt starkt

Som framhölls vid fullmäktigemötet är landstingens ekonomi idag ytterst skakig, betydligt mycket värre än Läkarförbundets problem. De nedskärningar som där kan förutses kommer att ställa stora krav på att Läkarförbundet står starkt, både vad gäller den fackliga verksamheten och som läkarnas röst i samhället. Vardagen inom förbundet kan och skall då inte präglas av ekonomiska diskussioner.

Det kommer att bli en grannlagad uppgift för den nyvalda centralstyrelsen att rätt balansera förbundets politiska och ekonomiska ambitioner i enlighet med fullmäktiges intentioner. På kansliet ser vi det som en spännande utmaning att få delta i detta arbete. Vi har full tilltro till att vi kommer att klara uppgiften.

Lars Andåker
VD för Läkarförbundet
lars.andaker@slf.se

Fortsatt hög prioritet

■ Läkarförbundets 100-årsjubileum inramade årets fullmäktigemöte, både genom återblick och framtidsvisioner. Fullmäktigemötet kännetecknades av

Kommentar

kraftsamling, konstruktivitet och hög debatt.

Den fråga som väckte mest intensiv debatt var förbundets ekonomi och behov av avgiftshöjning (se veckans huvudledare). Budgeten – och därmed avgiftsnivån för förbundet – styr verksamhetsplanen; förbundets visioner, mål och planerade insatser för kommande år.

Det finns all anledning att erinra om förbundets höga visioner och mål, och om den mycket stora uppslutning som finns i fullmäktige om dessa. Vad gäller huvudriktning och huvudmål har läkarkåren en stark och gemensam röst.

En av de visioner som väcker brett engagemang är »Läkarförbundet arbetar för tillgänglig och högkvalitativ hälso- och sjukvård på lika villkor för landets alla invånare«. Ett mål i denna vision är: »Läkarförbundet arbetar för att minst 9 procent av BNP används till hälso- och sjukvård år 2004, för att nationella mål om tillgänglighet och kvalitet ska kunna uppnås«. För att uppnå detta krävs ett fortsatt såväl uthålligt som otåligt arbete av förbundet.

Många inom läkarkåren kan vittna om konsekvenser av landstingens neddragningar och minskade budgetramar. Och det kommer att fortsätta, över hela landet. Fullmäktige beslöt därför att ytterligare markera vikten av fortsatt opinionsbildning, ett arbete som måste ske i hela organisationen – såväl lokalt som centralt.

Arbetet för resursförstärkning till hälso- och sjukvården kommer fortsatt att ha mycket hög prioritet i förbundet. Målet måste nås! •

Parentation och nyfödelse

■ Årets fullmäktigemöte slutbehandlade Läkarförbundets riskfyllda (fel)satsning på Internet i form av läkarportalen Ronden. »Parentation« hölls med ordförande Grewins egna ord.

Samtidigt sker en viktig nyfödelse. Läkarförbundets nya webbplats, www.lakarforbundet.se, kunde lanseras lagom till fullmäktigemötet. Det inleder en ny fas i Läkarförbundets historia. •